

עפ"ג 50813/01/15 - מאגד האדיה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייט
לפני כב' השופטים - י' נועם, ר' פרידמן-פלדמן ומ' בר-עם

עפ"ג 50813-01-15 מאגד האדיה נ' מדינת ישראל

המערער

מאגד האדיה

ע"י ב"כ עו"ד חוסיין איוב

נגד

המשיבה

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

פסק דין

1. לפנינו ערעור על גזר-דינו של בית-משפט השלום בירושלים (כב' השופט י' מינטקביץ) בת"פ 62088-06-13, מיום 10.12.14, לפיו נידון המערער ל-14 חודשי מאסר בפועל, לתשלום קנס בסך 40,000 ₪ או שישה חודשי מאסר תמורתו, וכן למאסר על תנאי. הרשעת המערער ניתנה על יסוד הודאתו בעבירה של פעולה במטרה להביא לכך שאדם אחר יתחמק או ישתמט מתשלום מס - לפי סעיף 117(ב1) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן - חוק מס ערך מוסף). הודאתו של המערער בבית-משפט קמא ניתנה במסגרת הסדר טיעון, לפיו הוגש נגדו כתב-אישום מתוקן. על-פי ההסדר, הסכימו הצדדים כי המשיבה תבקש מבית-המשפט להטיל על המערער 18 חודשי מאסר בפועל, ואילו הסניגוריה לא תהיה מוגבלת בטיעוניה לעניין העונש.

2. על-פי עובדות כתב-האישום המתוקן, העומדות ביסוד ההודאה וההרשעה, המערער היה עובד שכיר בחברת "יואב ארד בע"מ" (להלן - החברה). במסגרת תפקידו היה המערער אחראי על שכירת שירותים מקבלני משנה, והיה איש אמונו של מנהל החברה, מר יואב קליינמן. במהלך השנים 2009-2012 קיבל המערער מקבלני משנה שונים 60 חשבוניות מס פיקטיביות, בסכום כולל של כ-19.5 מיליון ₪, זאת מבלי שבוצעו בעניין עסקאות כלשהן. הוא עשה זאת כדי לסייע לחברה ולקליינמן להתחמק מתשלום מס, ואף קיבל עבור מעשיו תמורה כספית כלשהי בסכום שלא צוין בכתב-האישום. קליינמן והחברה השתמשו בחשבוניות הפיקטיביות שאותן קיבלו מהמערער; וניכו באמצעותן, שלא כדין, מס תשומות שבו היו חייבים, למרות שלא ביצעו את העסקאות אשר תועדו בכזב בחשבוניות. סכום המס הכולל שאותו קיזזו החברה וקליינמן, תוך שימוש בחשבוניות הפיקטיביות שאותן סיפק המערער, היה מעל 2.6 מיליון ₪. במסגרת הסדר הטיעון הוסכם, כי תשלום המס של החברה עומד על כשני מיליון ₪, אך הואיל ומדובר בחוב של החברה, המערער לא חב בתשלומו.

יצוין, כי נגד המעורבים הנוספים בפרשייה הנדונה הוגשו כתבי-אישום נפרדים, ובכלל זה נגד קליינמן, וכי ההליכים בתיקים אלו טרם הסתיימו ומצויים בשלב של שמיעת ראיות.

3. המערער הנו יליד 1972, נשוי ואב לשלושה. אין לחובתו הרשעות קודמות. מתסקיר שירות המבחן עולה, כי המערער התקשה להבין את המשמעות הפלילית של מעשיו, ולדבריו פעל בתום לב כדי לסייע לקליינמן. להערכת שירות המבחן, אין למערער דפוסים עברייניים מבוססים, והעבירות בוצעו על-ידו על-רקע אי-הפעלת שיקול דעת ורצון לרצות את מעסיקו. על-רקע האמור המליץ שירות המבחן להשית על המערער עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות.

4. בית-משפט קמא גזר דינו של המערער על-פי עקרונות הבניית הענישה. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, על בית-המשפט לקבוע בגזר-הדין את מתחם העונש ההולם, זאת לאור העיקרון המנחה והנסיבות הקשורות לביצוע העבירה, ובהמשך - לגזור את העונש המתאים למערער במסגרת מתחם הענישה ההולם, תוך התייחסות לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, זאת אגב אפשרות לסטות מהמתחם בנסיבות חריגות שצוינו בחוק. בכל הנוגע למתחם הענישה ההולם, התייחס בית-המשפט לערכים המוגנים העומדים ביסוד ביצוע העבירה - השוויון בנטל המס וההגנה על הקופה הציבורית, ולצורך להחמיר בענישה, משיקולים של גמול והרתעה, זאת נוכח הקלות שבביצוע העבירה בצד הרווחים הגבוהים העומדים בצדה. בכל הנוגע לנסיבות ביצוע העבירה, ציין בית-משפט קמא את ביצוע המעשים במשך כשלוש שנים, את ריבוי החשבוניות - 60 במניין, את שיטתיות הביצוע עבור תמורה כספית, את הכוונה לאפשר לחברה להתחמק מתשלום מס בסכום כולל של מעל 2.6 מיליון ₪, ואת העובדה שמחדלי החברה לא הוסרו, ובכך סייע המערער לחברה ולקליימן לשלוח ידם לקופה הציבורית. עם זאת, התחשב בית-משפט קמא בעובדה שחלקו של המערער בביצוע העבירות התמצה בהשגת החשבוניות הפיקטיביות, והלה שימש כעובד שכיר בחברה, וביצע את המעשים לבקשת מעסיקו - הבעלים של החברה. על-רקע האמור, קבע בית-משפט קמא, כי מתחם הענישה ההולם נע בין 10 חודשי מאסר לבין 30 חודשי מאסר, בצד קנס כספי ומאסר על תנאי; וסבר כי "התקרה העונשית", אשר הוסכם שהמדינה תעתור לה, משקפת נכונה את חומרת העבירות ושיקולי הענישה השונים. באשר לעונש המתאים בתוך המתחם, התחשב בית-משפט קמא, מחד-גיסא, בהודאתו של המערער במיוחס לו ובעובדה שפעל כדי לסייע לאחרים להתחמק ממס ולא הפיק בעצמו רווחים ישירים כתוצאה מביצוע העבירה. מנגד, זקף בית-משפט קמא לחובת המערער את ההפנמה המצומצמת בעניין משמעות מעשיו. בית-המשפט סבר, כי העונש המתאים אמור להיות "בצדו הבינוני-נמוך" של מתחם העונש ההולם; וגזר את עונשו, כאמור, ל-14 חודשי מאסר בפועל, למאסר על תנאי ולתשלום קנס בסך 40,000 ₪.

5. בערעור, מלין המערער על חומרת עונש המאסר שהושת עליו. לטענתו, טעה בית-משפט קמא בקביעת מתחם הענישה ההולם וכן בקביעת העונש המתאים בתוך המתחם. בעניין המתחם גרס ב"כ המערער, כי בית-משפט קמא לא נתן משקל הולם לכך שהמערער ביצע את העבירה במסגרת עבודתו כשכיר שהיה נתון למרותו של מי שנהנה מביצוע העבירות - יואב קליינמן, וכן לעובדה שמערער לא קיבל טובת הנאה כספית כלשהי בגין מעשיו. במהלך הדיון בערעור, חזר בו ב"כ המערער מהטענה האחרונה, הואיל ובכתב-האישום, העומד ביסוד ההודאה וההרשעה, צוין במפורש כי המערער קיבל תמורה כספית עבור מעשיו. בכל הנוגע לעונש המתאים, גרס המערער כי בית-המשפט לא נתן משקל ראוי להודאתו של המערער אשר חסכה זמן שיפוטי רב, לנסיבותיו האישיות שתוארו בתסקיר שירות המבחן, וכן להמלצת שירות המבחן להסתפק בהטלת מאסר בעבודות שירות. בנוסף, ביקש ב"כ המערער, להורות על פריסת הקנס לתשלומים חודשיים.

6. ב"כ המשיבה טוען, כי בית-משפט קמא הביא בחשבון את מכלול השיקולים הרלבנטיים, הן בעניין קביעת מתחם הענישה ההולם, והן בדבר קביעת העונש המתאים בתוך המתחם; וגורס כי העונש שנגזר אינו חורג במידה קיצונית מרמת הענישה המקובלת; ועל-כן יש לדחות את הערעור.

7. כלל הוא, כי ערכאת הערעור לא גוזרת מחדש את העונש, אלא בוחנת את סבירות גזר-הדין של הערכאה הדיונית; וכי התערבותה בעונשים שנגזרו שמורה למקרים חריגים בלבד שבהם נפלה טעות מהותית, או שהעונש שנגזר סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה. נפסק, כי גדרי ההתערבות האמורים נותרו על כנם גם לאחר תיקון 113 לחוק העונשין (ע"פ 7430/13 שחרוך טוחסונוב נ' מדינת ישראל (3.3.14); וכן ראו: ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל (5.8.13); וע"פ 3151/13 עבדאללה נ' מדינת ישראל (24.4.14), בפסקה 10).

8. לאחר בחינת מכלול טיעוני הצדדים, סבורים אנו כי אין מקום להתערב בגזר-דינו של בית-משפט קמא.

כבר דובר רבות על חומרתן של עבירות המס והנזק שהן מסבות למדינה ולחברה; ובהקשר זה נפנה לדברים שהובאו בפסקי-דין אחרים (ובין השאר - ע"פ 52629-02-13 חברת מירא לאור חשמל בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל (29.4.14)). עבירות המס הן חלק מהעבריינות הכלכלית המכוונת לפגוע בציבור בכללותו. הן שקולות לשליחת-יד לקופה הציבורית, משבשות את פעולתו התקינה של מנגנון גביית המיסים, פוגעות במשק המדינה ומערערות את אמון הציבור בערך השוויון בנשיאה בנטל המיסים (ע"פ 624/80 חברת וייס ארנסט בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד לה (3) 211 (1981); רע"פ 512/04 אבו עביד נ' מדינת ישראל, פ"ד נח (4) 381 (2004); רע"פ 5060/04 הגואל נ' מדינת ישראל

(24.2.05); ע"פ 2636/12 עיזבון המנוח יהושע שלוש נ' מדינת ישראל (5.3.13); וע"פ 3151/13 עבדאללה נ' מדינת ישראל (לעיל), בפסקה 11). בעבירות כלכליות - בכלל, ובעבירות מס - בפרט, גובר משקלו של האינטרס הציבורי שבהחמרה בענישה, על-פני נסיבותיו האישיות של הנאשם (רע"פ 281/05 ציון יעקב נ' מדינת ישראל (20.4.05); רע"פ 254/06 רומן קעדאן נ' מדינת ישראל (20.6.06); ורע"פ 7135/10 חן נ' מדינת ישראל (3.11.10)). נוכח חומרת העבירות הנדונות, הנזק שהן מסבות לאוצר המדינה, קלות ביצוען והקושי בחשיפתן ובאיתור מבצעייהן - מן הראוי להטיל בגין עונשי מאסר בפועל ממושכים בצד קנסות כבדים. עמדה עונשית זו מתחייבת משיקולי גמול, הוקעת המעשים והרתעה אפקטיבית - אישית וכללית (ע"פ 6474/03 מלכה נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 721 (2004); רע"פ 1546/05 שמחוני נ' מדינת ישראל (22.3.05); ורע"פ 4563/11 חברת קוסטה קבלנות בע"מ נ' מדינת ישראל (19.6.11)); זאת אף אם מדובר בנאשמים ללא הרשעות קודמות ובמי שהתנהלו באופן נורמטיבי במהלך השנים (ע"פ 2919/02 אלוני נ' מדינת ישראל (1.10.02)).

מדיניות ענישה מחמירה זו, המחייבת הטלת מאסרים בפועל, בצד קנסות מכבידים, מיושמת, בין-השאר, גם בעבירות על חוק מס ערך מוסף, לרבות אלו הקשורות לשימוש בחשבוניות מס פיקטיביות, או חשבוניות כוזבות שאינן משקפות עסקת אמת (ראו: רע"פ 586/00 אבו עראר עומר נ' מדינת ישראל (13.2.00); רע"פ 5718/05 דני אוליבר נ' מדינת ישראל (8.8.05); רע"פ 1054/07 צמרת אויאשן 1988 בע"מ נ' מדינת ישראל (6.2.07); רע"פ 7781/07 זחאיקה נ' מדינת ישראל (24.9.07); ורע"פ 10945/07 יגיל שירותי שמירה וניקיון (1997) בע"מ נ' מדינת ישראל (14.5.08)).

9. לא מצאנו עילה להתערב במתחם הענישה שנקבע על-ידי בית-משפט קמא. כפי שציין בית-המשפט, העבירה שביצע המערער חמורה בטיבה ובנסיבותיה, זאת לאור מהותה - סיוע לחברה שבה עבד המערער להתחמק מתשלום מס באמצעות שימוש בחשבוניות פיקטיביות; ביצועה השיטתי לאורך זמן - כשלוש שנים; ריבוי החשבוניות - כ-60 במספר בסכום כולל של 19.5 מיליון ₪; וסכומי המס הניכרים שנגרעו מאוצר המדינה כתוצאה מהסיוע שנתן המערער לחברה ולקליינמן. בצד זאת, הביא בית-משפט קמא בחשבון את העובדה שהמערער לא היה הנהנה ומפיק הרווח מהשימוש שנעשה בחשבוניות לקיזוז מס תשומות, אם כי הוא זכה לקבל תמורה כספית כלשהי בגין מעשיו. מתחם הענישה שנקבע על-ידי בית-משפט קמא - הן באשר לרכיב המאסר בפועל והן בנוגע לרכיב הקנס - הולם את חומרת העבירה ונסיבות ביצועה, ולא מצאנו כי קמה עילה להתערבות בעניינו. כמו-כן, לא מצאנו עילה להתערב בעונש המאסר שהושת על המערער, וכן בעניין שיעורו של הקנס. בית-משפט קמא הביא בחשבון בגזר-דינו המפורט את מכלול השיקולים הרלבנטיים, ובכלל זה - הודאתו של המערער, נסיבותיו האישיות ושיתוף הפעולה בחקירה; ולא נמצא, כי בגזר-הדין

נפלה טעות מהותית, או כי העונש סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה. משכך, לא קמה עילה להתערבות בגזר-הדין, ודין הערעור להידחות.

10. אשר על כל האמור לעיל, הערעור נדחה; ואולם בכל הנוגע לתשלום הקנס, יוארך מועד התשלום עד ליום 1.7.15.

המערער יתייצב לריצוי המאסר בפועל ביום 1.7.15 בשעה 10:00 בבית המעצר ניצן, שבמתחם כלא איילון, ליד רמלה.

המזכירות תמציא עותקים מפסק-הדין לב"כ המערער עו"ד חוסיין איוב, לב"כ המשיבה עו"ד כרמל קדור (מרשות המסים, המחלקה לתיקים מיוחדים, תל-אביב) ולשירות המבחן.

ניתן היום, כ"ד ניסן תשע"ה 13.4.15, בהיעדר הצדדים (על-פי הסכמתם).

משה בר-עם, שופט

רבקה פרידמן-
פלדמן, שופטת

יורם נועם, שופט